

Våra viktigaste lagar

Sveriges Rikes lag lagar skolplikt grundlagar
regeringsformen yttrandefrihetsgrundlagen tryckfrihetsförordningen
successionsordningen monarki

Du vet säkert, att det finns **lagar**, som vi alla måste följa. Vi får t.ex. inte stjäla andras saker, vi får inte köra mot rött ljus, vi får inte slå sönder fönsterrutor ... ja, det finns mycket, som vi *inte får göra*. Det finns också en hel del, som vi *måste göra*. Vi måste ha lyse på vår cykel, bilar måste släppa fram fotgängare på övergångsställen, och du måste gå i skolan. Det finns något, som heter **skolplikt**.

Lagarna finns nerskrivna i en **lagbok**, som heter **Sveriges Rikes Lag**.

Grundlagarna

Fyra av våra lagar är speciellt viktiga. De kallas **grundlagar**.

Regeringsformen är en grundlag. Där står det, att Sverige ska styras med en riksdag och en regering.

I **yttrandefrihetsgrundlagen** och **tryckfrihetsförordningen** står det, att vi svenskar har yttrandefrihet och tryckfrihet. Det betyder att vi får säga vad vi tycker. Vi får också skriva vad vi vill och låta det tryckas i böcker och tidningar. Men det finns undantag från den regeln. Vi får t.ex. inte hota, förolämpa och förtala människor, på ett sätt som skadar dem.

I **successionsordningen** står det vem som ska efterträda kungen, när han dör eller tvingas sluta. I Sverige är statsskicket **monarki**. Det betyder att vi har en kung eller en drottning som statschef. Men kungen och drottningen bestämmer inte hur Sverige ska styras. Deras uppgift är att vara representanter för Sverige i olika sammanhang.

Vem bestämmer vilka lagar, som vi ska ha?

Det gör riksdagen!

Kommer du ihåg?

1. Hur många grundlagar finns det? _____
2. Vad står det i regeringsformen? _____
3. Vad står det i tryckfrihetsförordningen? _____
_____
4. Vad kallas lagen, som säger, att vi får säga vad vi tycker? _____
_____
5. Vilka undantag finns det till tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen? _____
_____
6. Vad handlar successionsordningen om? _____
_____
7. Vad betyder ordet "monarki"? _____
_____
8. Vilken uppgift har en kung eller en drottning i Sverige? _____
_____
9. Vad heter boken, där våra lagar är nedskrivna? _____
_____
10. Det finns många regler, som inte står nedskrivna i någon lagbok, men som de flesta ändå följer. Sådana regler kallas oskrivna regler.

Vilka av reglerna nedan tror du är oskrivna regler och vilka står i lagboken? Skriv ett **S** efter skrivna lagar och ett **O** efter oskrivna regler.

- a. Man får inte kasta ölburkar på trottoaren.
- b. Man har rätt att ha ett arbete.
- c. Man ska passa tider.
- d. Man får inte snatta i butiker.
- e. Man måste använda säkerhetsbälte när man kör bil.
- f. Man ska läsa sina läxor.
- g. Man får inte slå barn.
- h. Man ska lämna sin plats till äldre personer i bussen.

